

Matti Toivonen

Kälviäläinen valtiopäivämies Juho Pernu 1883-1898

Jo varsin nuorena, 15-vuotiaana, äidistä 4 ja isästä orvoksi jääneenä, Juho Pernu joutui ainoana poikana ottamaan vastuun talonpidosta. Parikymmppisenä Juho löysi mieluisen tytön, Britan, lähikylältä Klapurilta. Lyhyen seurustelun jälkeen Juho toi Britan Suutarinmäen emännäksi.

Jo poikasena Juhoa kiinnosti valistus. Itseopiskelulla hän hankki luku- ja kirjoitustaidon maataloustöiden ohella. Kunnan johtomiehet huomasivat Juhon tiedot ja taidot ja pian hän joutuikin erilaisiin lautakuntiin. Kunnan esimiehenäkin meni monia vuosia. Maanmittarin apulaisesta kehittyi pian alan ammattimies, jota tointa Juho hoiti koti- sekä ulkokuntien alueilla. Hän toimi myös Vaasan lääninrahaston karttapaperin ja merkkien välittäjänä alueellaan. Pesänkirjoitukset ja perinnönjaot olivat Juhon vakituisia hommia. Lainakirjastoatteen levitessä Kälviälle Juho otti kirjaston kotiinsa Suutarinmäelle. Pientä lainakirjastoa hoiti hänen poikansa Aatu.

Juho Pernua voi sanoa koululaitoksen puuhamieheksi Kälviällä. Kokkola-lehden muistokirjoituksessa 24.12.1898 lukee mm. tähän tapaan: "Hän oli paikkakuntansa hartaimpia oppilaitosten ja varsinkin kansakoulujen kannattajia".

Pula-ajan loputtua 1860-luvun lopulla, Juho alkoi suunnitella uutta karjarakennusta. Tavallinen rakennusaine oli siihen aikaan puu, mutta Peltomäenkankaalla aivan Peltolan talon vieressä oli tosi iso "paasi" graniittia, josta Juho apumiehineen porasi ja halkoi navetan seinät, kaikki samasta kivistä. Vuosi 1871 oli Suutarinmäen perheelle kova vuosi, kun kivinavetan rakennustyö alkoi. Kivet oli lohkottu ja ajettu paikalle jo edellisenä syksynä. Kuitenkin syksyllä laidunkauden loputtua lehmät ja nuorikarja saatiin taluttaa kylänraitin komeimpaan navettaan.

Arvostetuimpaan virkaan Juho Pernu valittiin vuosiksi 1877-1878, kun hän nousi valtiopäiville Kokkolan tuomiokunnan edustajana. Aika parlamentissa jäi lyhyeksi, ehkä pitkä ja hankala kulkuyhteys ennen rautatien rakentamista vaikeutti asioiden hoitamista. Rautatien rakentaminen Pohjanmaalle, nimenomaan Kokkolan kautta, oli osaltaan Pernun aikaansaannosta. Rautatien avajaisjuhlassa Oulussa Juho Pernu oli kutsuvieraana ja Kälviän kunnan edustajana.

Kun osa pojista parlamenttikauden jälkeen miehityi ja saattoivat jo hoitaa talon töitä, Juho alkoi rakentaa saha- ja myllylaitoksia Kälviällä ja ulkokuntia myöten. Pernun höyrymeijeri oli myös hänen aikaansaannoksiaan. Mainittakoon että hän omisti neljänneksen Kirkkokosken saha- ja luujauhomyllystä ollen sen toimitusjohtajana pitkään.

Äitini kertoi tummustaan seuraavan tapahtuman vuodelta 1878. Juhon vaimo Brita oli joskus sanonut miehelleen, että kun sinä jatkuvasti olet siellä Helsingissä, niin minäkin haluaisin siellä käydä. Asiasta sovittiin ja lapsenimmat hommattiin, koska matka kesti lähes kuukauden ja Brita-tytär ja Jalmari olivat aika pieniä. Rautatietä ei silloin vielä ollut rakennettu, siksi matka alkoi ensin kieverikyydillä Jyväskylään. Sieltä päästiin sitten höyrylaivalla Lahteen ja edelleen hevospelillä perille Helsinkiin. Menomatka meni tosi hyvin ja perillä Britalle näytettiin monia Helsingin nähtävyyksiä. Näkemistä oli "kolokosti" vähän matkustaneelle maalaisnaiselle. Mutta parin viikon kuluttua piti lähteä jo kotimatkalle. Kova koti-ikäväkin tuli joskus iltaisin, olihan kotona pienet lapset, Jalmarikin vasta alle kahden vuoden.

Kun Lahdesta oli tultu muutamaa vuotta aikaisemmin avatun Vääksyn kanavan kautta Päijänteelle, nousi Sysmän edustalla lännestä kova ukkosmyrsky. "Oli laiva kuin lastu laineilla". Brita oli tullut kovin merisairaaksi ja pelännyt" törkiän kolokosti". Kun päästiin kuitenkin

hengissä maihin ja kotiin, oli hän sanonut, että se oli sitten hänen ensimmäinen ja viimeinen etelän reissu, jos vain Kälviällä saa olla.

Juho Pernun elämä päättyi suhteellisen nuorena, vasta 65-vuotiaana vaikean sairauden murtamana. Toimeliaana miehenä hän kuitenkin oli elämänsä aikana monessa mukana.

Kirjoittanut Matti Toivonen
Äidiltään kuulemia muistiin merkinnyt 1988.